

אבא והתלושים
 בידי של מאיר כהן מצויים תלושי המשכורת שלו ושל בני משפחתו, בעזרתם הוא מבטט את גירסתו, המונגדת לעובדות, כפי שצוינו בדברי שריהעבודה יגאל אלון בכנסת. אלון מסר פרטים על החודש האחרון, וכהן מסביר כי ההכנסה היא נמוכה, בגלל העבודות העונתיות של אשתו ובתו.

קערה אחת. היא הכילה תפוחי-אדמה. משפחת כהן, שעלתה לארץ לפני ארבע שנים, מעידה על עצמה כי היתה מבוססת בחו"ל. אבי המשפחה הוא רפד, הרויח את כספו בכבוד, והירבה לעבוד עם הצבא הצרפתי.

★ ★ ★

כמו מחברות וספרים

אש המועצה המקומית בבית שאן, יעקוב מהלוף, נימנה גם הוא על ציבור האזרחים שאינם משלמים עבור ארוחות ילדיהם בבית-הספר. לא בגלל שאין לו כסף. דווקא יש לו משכורת גבוהה — 900 לירות לחודש.

הוצאתי את ששתי ילדי ממסעדת בית הספר. מסביר ראש-המועצה, "לאות הודות עם תושבי עירי, שאינם יכולים לעמוד בתשלום."

הוא טען כי כל הצרות התחילו מהחלתה של משרד-החינוך להעלות את התשלום עבור הארוחות החמות. מסכום-גג של ארבע לירות לחודש לסכום-גג של עשר לירות. "אנחנו דורשים לחזור למצב הקודם," קבע מהלוף. "אנחנו דורשים מתן אפשרות הוגנת לכל ילד בבית-שאן לאכול לפחות פעם אחת ביום כמו שצריך."

מפקחת התזונה מטעם משרד-החינוך בי מקום, רבקה לויט: "הילדים שהוריהם מר-יחים מספיק כדי לשלם את מחיר המסעדה, ולא שילמו, נשארו בחוץ. בלי קשר אם הם רעבים או לא."

"וזאת היא בדיוק הבעיה," הוסיף דובר המועצה המקומית, יוסף ברקוביץ, "אסור להפקיר את הזנת הילדים בידי ציבור כמו זה הנמצא בעירנו. חייבים להפוך את ההזנה לחלק מן השרותים החיוניים שנותנים בבתי-הספר, כמו מחברות וכמו ספרים."

נציגי העולם הזה לקחו את יפה לבית הספר, לראות את חדר-האוכל שבו לא אכלה מעולם. רק בקושי שיכנעו אותה להיכנס ולהתישב ליד השולחן.

כדי שתעשה זאת בזכות, ולא בחסד, הציג העולם הזה למנהל לשלם לבית-הספר עבור ארוחותיה. המנהל הסביר כי את התשלום יש להסדיר במועצה המקומית. יפה לא יכלה אפילו לבלוע את הפרוסה שהונחה לפניה (ראה תמונה בעמוד 26).

במועצה המקומית עוררה הצעת העולם הזה תגובה מיידית. הודיע מנהל מחלקת ה"חינוך: המועצה החליטה לפטור את הוריה של יפה מתשלום עבור ארוחותיה. מעתה תזכה יפה בארוחה חמה מדי יום ביומה. יכול להיות ויכוח על טיב הארוחה הניתנת לילדי בית-שאן, אולם ישנם הרבה ילדים (לפי גירסת המועצה: למעלה מאלף) שבשביבם מהנה ארוחה זו את עיקר ה"תפריט."

לגביהם השאלה אינה טיב הארוחה, אלא עצם קיומה.

השאלה היא רק: מדוע להשאיר את האחריות לארוחה זו למצבי-רוחם, או למצבי-כיסם, של ההורים? מדוע אין הממשלה מכוונה שירות את כל מחיר הארוחות, כדי למנוע לא רק רעב — אלא גם בושה ופגיעה נפשית מן הילד המופלה לרעה?

על הקיצבות שהזכיר אלון בכנסת מספר מאיר כהן: "שום דבר! לא קיבלנו אף גרוש. לא מלישכת-הסעד ולא משום לישכה איוושהי!"

נקודה זו מחייבת הבהרה. אלון הודיע, כי משפחת כהן קיבלה 65 ל"י מהביטוח הלאומי, מי עובר ששת ילדיה, ו-35 ל"י קיצבת-סעד. הצהיר מנהל לישכת הסעד של בית-שאן, מחלוף הרוש: "משפחת כהן מוכרת לנו, אך לא נתמכה ולא נתמכת עלידינו. הם מוכרים לנו מהטיפולים השונים — אבל אף פעם לא קיבלו מאיתנו כסף!"

לעומת זאת, קשה להבין את דברי האב, שלא קיבל תשלום הביטוח הלאומי, המגיע לו אוטומטית.

לפי המסתבר מדברי האב עצמו, יעלו ב"חודש המסויים הזה הכנסות המשפחה על 600 לירות. אולם אלה הן הכנסות של חודש מיקרי. בחודש דצמבר השוטף הרד ה"הכנסה בהרבה. הגשמים, והפסקת העבודות העונתיות, יגרמו לכך."

סיכום כהן: "עושים לנו חשבונות על חר"דש אחד, וזה לא אומר כלום. שיעשו חשבון על כל השנה. שיעשו חשבון אפילו על החר"דש הנוכחי, שבו עבדה הבת רק ארבעה ימים, ואילו האשה הייבת להפסיק בגלל ההריון. שילכו למכולת ויראו את החובות."

יעקוב לוי, בעל חנות-המכולת: "משפחת כהן הייבת כבר 450 לירות, אבל אני ממ"שיך לתת להם דברים חיוניים. אי-אפשר לא לתת לבני-אדם לחם וקצת ביצים, או כמות קטנה של אורז."

★ ★ ★

רק תפוחי אדמה

אחריהצהריים, כשהתכנסו בני משפחת כהן בדירתם, השתנתה נימת הדברי בורים לחלוטין. בת המשפחה שעבדה בחוות שמואל, ריימונד, הסבירה: "אחותי יפה לא סובלת ממחסור. היא בכלל לא רעבה. לא חסר לה דבר. לא בגדים ולא אוכל."

האם, מסעודה, פרצה בצעקות: "אני מתביישת כמה שהילדה עשתה וכמה שהיא אמרה. באמת לא חסר לה כלום. זה בושה שבילינו לפני השכנים, וכל פעם שאני נזכרת כמה שהילדה אמרה, באות לי דמעות בעיניים."

בני משפחת כהן הצביעו בגאווה על ארבעה כיכרות הלחם. "לא חסר לנו כלום!" חזרו וטענו.

כדי לחזק את דבריהם, הוציקו את השכך מדירתו. אותו השכך שהסביר כמה שעות קודם לכן כי "חסר הרבה", וכי "קשה

משפלת באח

שעות רבות ביום מקדישה יפה לטיפול באחיה הקטן, אפילו על חשבון הלימודים. מטילת איתו בין השוליות, כשגרגליה נעליה היחידות, שקיבלה מאחותה.

הוא הוסיף כי אם המשפחה עובדת בין שישה לשמונה חודשים בשנה בעבודות עיר נתינות, הרויחה בחודשים האחרונים 300 לירות לחודש.

טוענים הנהנים: מסעודה לא הרויחה מ"עולם 300 לירות. עבודתה היא עונתית — רק שלושה-ארבע חודשים בשנה. וגם אז, המשכורת של מסעודה היא רק 240 לירות. שריהעבודה סיפר גם שאחותה של יפה משתכרת בין 160 ל-190 לירות לחודש. כן הוסיף שמשפחת כהן קיבלה עוד 100 לירות בחודש האחרון מקיצבות שונות. סיכומו של אלון: משפחת כהן השתכרה ב"חודש האחרון סך של 838 לירות."

משפחת כהן טוענת שתמונה זו אינה נכונה. אמנם נכון שאחותה של יפה הרויחה 200 לירות בעבודה חקלאית בחוות שמור אל, בקירבת העיר, אך גם עבודה זו היא ארבעה ימי עבודה בכל החודש. ומארבעה ימים מרוויחים רק עשרות לירות — לא מאות.

האם הם רעבים?

יפה, שהיפנתה את תשומת-הלב הציבורית על ה"מצב בבית-שאן, מתנהגת כאם לכל דבר. למרות היותה תלמידת הכיתה ז', אין היא יודעת לכתוב. היא מבקרת בבית-הספר פעם או פעמיים בשבוע.